

Η θανατηφόρα αμέλεια της Ρωσίας για την ενδοοικογενειακή βία

[hrw.org/news/2021/03/08/russias-deadly-negligence-domestic-violence](https://www.hrw.org/news/2021/03/08/russias-deadly-negligence-domestic-violence)

March 8, 2021

Τον Φεβρουάριο του 2017, το κοινοβούλιο αποποιονικοποίησε τις πρώτες περιπτώσεις μπαταριών μεταξύ των μελών της οικογένειας. © 2018 Rebecca Hendin για το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Στα τέλη Φεβρουαρίου του τρέχοντος έτους, η υπηρεσία ποινικών ερευνών της Ρωσίας ανακοίνωσε ότι παρέπεμψε σε δικαστήριο μια έρευνα για εγκληματική αμέλεια από δύο αστυνομικούς που συνέβη στις 14 Ιανουαρίου 2020 στην πόλη Κεμέροβο της Σιβηρίας.

Περίπου την ώρα που ανακοινώθηκε η έρευνα, οι αρχές επιβολής του νόμου του Κεμέροβο εξέδωσαν ένα επίσημο βίντεο , το οποίο περιέγραφε εν συντομία πώς, γύρω στις 5 το πρωί της 14ης Ιανουαρίου, μια τηλεφωνική γραμμή της αστυνομίας κατέγραψε πολλές κλήσεις που ανέφεραν «κραυγές μιας γυναίκας» που προέρχονταν από ένα διαμέρισμα στην πόλη .

Οι πληροφορίες διαβιβάστηκαν σε αστυνομικούς της υπηρεσίας, οι οποίοι, όπως ανέφεραν οι αρχές στο βίντεο, «δεν έκαναν τις απαραίτητες ενέργειες».

Πίσω από αυτές τις στεγνές επίσημες δηλώσεις κρύβεται μια φρικτή ιστορία μιας 23χρονης γυναίκας, της Βέρα Πεχτέλεβα, η οποία σκοτώθηκε από τον φίλο της, Βλάντισλαβ Κάνιους, πίσω από τις κλειστές πόρτες του διαμερίσματός του. Πριν από το θάνατό της, η Pekhteleva είπε στον Καnyus ότι τον εγκατέλειπε. Εκείνο το βράδυ πέρασε για να μαζέψει τα πράγματά της από το διαμέρισμα που μοιράζονταν. Δεν έφυγε ποτέ.

Η ενδοοικογενειακή βία συνεχίζεται σε όλο τον κόσμο. Εάν δεν αντιμετωπιστεί, συχνά κλιμακώνεται και στις πιο σοβαρές περιπτώσεις, τα θύματα μπορεί να σκοτωθούν.

Στη Ρωσία, η αστυνομία αποτυγχάνει να απαντήσει σε καταγγελίες για ενδοοικογενειακή βία ή αρνείται να ενεργήσει με τρομακτική κανονικότητα. Τα ρωσικά μέσα ενημέρωσης αναφέρουν συχνά θανάτους από ενδοοικογενειακή βία που θα μπορούσαν να είχαν αποτραπεί.

Η ασθενής αντίδραση της αστυνομίας αποτελεί μέρος της συστημικής αποτυχίας των ρωσικών αρχών να αντιμετωπίσουν σωστά την ενδοοικογενειακή βία.

Ακόμη και άτομα που αντιμετωπίζουν σοβαρή σωματική κακοποίηση δεν λαμβάνουν επαρκή προστασία και βοήθεια. Οι υποθέσεις μπορούν να διωχθούν σύμφωνα με διάφορες νομικές διατάξεις, αλλά η Ρωσία δεν έχει ειδικό νόμο για την ενδοοικογενειακή βία. Η ρωσική νομοθεσία δεν περιέχει ένα αυτόνομο αδίκημα, ή ακόμη και έναν ορισμό, για την ενδοοικογενειακή βία, ούτε επιτρέπει εντολές προστασίας για την εξασφάλιση άμεσης και σωτήριας βοήθειας.

Αυτά τα νομοθετικά κενά απλώς ενισχύουν την εντύπωση ότι η κυβέρνηση βλέπει την ενδοοικογενειακή βία ως « οικογενειακό ζήτημα » – κάτι που συμβαίνει ιδιωτικά και στο οποίο δεν έχει καμία δουλειά – παρά ως ένα σημαντικό έγκλημα που απαιτεί πλήρη απάντηση από την κυβέρνηση, σαν άγνωστος ήταν υπεύθυνος για τη βία.

Ο Κάνιους κέρδισε την Πεχτέλεβα για πάνω από τρεις ώρες. Οι γείτονες που κάλεσαν την αστυνομία την άκουγαν να ουρλιάζει όλη την ώρα. Μπορούσαν επίσης να ακούσουν τις προσπάθειές της να ανοίξει την πόρτα, αλλά κάθε φορά, ο Κάνιους την έσυρε και συνέχιζε να τη χτυπά.

Όντας όλο και πιο ανήσυχος, οι γείτονες, που συγκεντρώθηκαν έξω από το διαμέρισμα, καλούσαν συνεχώς την αστυνομία. Κάλεσαν επτά φορές, αλλά η αστυνομία δεν έφτασε ποτέ. Οι γείτονες τελικά έσπασαν την πόρτα με μια βαριοπούλα, μόνο για να βρουν το πτώμα της Pekhteleva μέσα.

Ο κατάλογος των τραυματισμών της δίνει μια ζοφερή εικόνα. Το σώμα της ήταν καλυμμένο με κοψίματα και μώλωπες, είχε πολλαπλές εγκεφαλικές κακώσεις και σπασμένη μύτη. Αφού χτύπησε την Pekhteleva, τουλάχιστον 56 φορές, ο Kanyus την έπνιξε με ένα κορδόνι από ένα σίδερο.

Παρά τις συνθήκες της δολοφονίας της, οι αστυνομικοί που δεν ανταποκρίθηκαν διώκονται με τη μικρότερη από τις δύο κατηγορίες του ποινικού κώδικα για κακή αμέλεια, αντί της κατηγορίας που καθορίζει ποινές για αμέλεια που οδηγεί σε θάνατο ή βαριά σωματική βλάβη. Εάν καταδικαστούν, μπορεί να ξεφύγουν με πρόστιμο. Εν τω μεταξύ, ο δολοφόνος της Pekhteleva αντιμετωπίζει ποινή φυλάκισης έως και 15 ετών για φόνο, αλλά όχι για φόνο με επιβαρυντική περίπτωση σκληρότητας, που επισύρει ποινή από 20 χρόνια έως ισόβια.

Οι επίσημες εκτιμήσεις φαίνεται να υποβαθμίζουν το μέγεθος της ενδοοικογενειακής βίας στη Ρωσία. Η έλλειψη μεμονωμένου εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας και η κακή συλλογή δεδομένων σημαίνει ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία, αλλά σύμφωνα με μια πρόσφατη ανεξάρτητη μελέτη , τουλάχιστον 5.000 γυναίκες σκοτώθηκαν σε επεισόδια ενδοοικογενειακής βίας το 2018. Αυτοί οι αριθμοί έρχονται σε πλήρη αντίθεση με το Εσωτερικό Στοιχεία του υπουργείου, τα οποία υποστηρίζουν ότι 253 γυναίκες πέθαναν σε «οικογενειακές» συγκρούσεις το 2018.

Κατά τη διάρκεια των ετών, έχω πάρει συνεντεύξεις από δεκάδες γυναίκες που μου είπαν για τα εμπόδια που αντιμετώπιζαν σε κάθε βήμα στην αναφορά κακοποίησης και στη λήψη βοήθειας.

Οι ιστορίες τους ήταν βασικές σε μια έκθεση της Human Rights Watch που περιγράφει πώς τα συστήματα επιβολής του νόμου, τα δικαστικά και κοινωνικά συστήματα της Ρωσίας δεν προστατεύουν ή υποστηρίζουν τις γυναίκες που αντιμετωπίζουν κακοποίηση από τους συντρόφους τους ή πρώην συντρόφους τους.

Μόλις την περασμένη εβδομάδα μια γυναίκα στα 30 της, το όνομα της οποίας δεν θα δημοσιεύσω για την προστασία της, μου είπε για τα μνημειώδη εμπόδια που αντιμετωπίζει να ζητήσει από την αστυνομία να ερευνήσει τον κακοποιό της. Ο σύζυγός της, τον οποίο παντρεύτηκε το 2015, την χτύπησε και την απείλησε επανειλημμένα ότι θα τη σκοτώσει. Πριν από δεκαοκτώ μήνες, της ξύρισε το κεφάλι και την έκλεισε στον δέκατο τρίτο όροφο του διαμερισμάτος τους με τον γιο της χωρίς φαγητό ή τηλέφωνο.

Πέρασε αρκετές μέρες εκεί, πετώντας σημειώσεις από το παράθυρο, προτρέποντας τον κόσμο να καλέσει την αστυνομία. Η αστυνομία ήρθε τελικά αλλά δεν άνοιξε έρευνα. «Είπαν ότι δεν θα κάνουν τίποτα γιατί ήταν απλώς μια «οικογενειακή διαμάχη», μου είπε.

Ο αστυνομικός που ήταν υπεύθυνος για την υπόθεσή της μάλιστα αποκάλυψε το νέο της τηλέφωνο και το πού βρίσκεται στον σύζυγό της, ο οποίος την πήρε αμέσως τηλέφωνο και την απείλησε ξανά.

Χώρισε τον άντρα της και δραπέτευσε σε άλλη πόλη, αλλά έξι μήνες αργότερα, ο πρώην πλέον σύζυγός βρήκε αυτήν και τον γιο τους. Τους έβαλε με το ζόρι σε ένα αυτοκίνητο και τους οδήγησε πίσω στη Μόσχα, όπου λόγω της πανδημίας την έκλεισαν μαζί του στο διαμέρισμά του παρά τη θέλησή της.

Ακόμα κι αν οι περιορισμοί που σχετίζονται με τον Covid δεν είχαν παρεμποδίσει την ικανότητά της να φύγει, δεν θα μπορούσε να ταξιδέψει επειδή ο κακοποιός της πήρε όλα τα χρήματα και τις πιστωτικές κάρτες της.

Λίγους μήνες αργότερα, τον Οκτώβριο, την ξαναχτύπησε και την πέταξε στο δρόμο με τον γιο της, μετά δυόμιση.

Αυτή τη φορά, οι αρχές ξεκίνησαν ποινική έρευνα, αλλά ο ανακριτής της υπόθεσης υπέδειξε επανειλημμένα στη γυναίκα ότι θα ήταν καλύτερα για εκείνη να παραιτηθεί.

«Μου είπε [ο ανακριτής] ότι η υπόθεσή μου δεν θα φτάσει ποτέ στο δικαστήριο επειδή δεν υπήρχαν μάρτυρες», μου είπε. «Μια άλλη φορά [ο ανακριτής] μου είπε: «Συμβαίνουν καβγάδες, πληγώνονται τα συναισθήματά σου, θα περάσει». Απάντησα: «Δεν πρόκειται για τα πληγωμένα συναισθήματά μου, είναι για έναν άντρα που με χτυπάει και με απειλεί να με σκοτώσει».

Η αστυνομία προσπάθησε επίσης να την αποθαρρύνει από το να ασκήσει κατηγορίες χειραγωγώντας τα συναισθήματά της προς τον γιο της. «Είπαν πράγματα όπως: «Θέλετε πραγματικά ο πατέρας του γιου σας να έχει ποινικό μητρώο; Θα προκαλέσει μόνο προβλήματα στο γιο σας στο μέλλον», είπε.

Υπογράμμισε ότι είναι σε θέση να συνεχίσει να επιδιώκει τη δικαιοσύνη χάρη όχι στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, αλλά στη στήριξη που παρέχεται από ένα από τα λίγα καταφύγια στη Ρωσία και νομικούς συμβούλους από μια ανεξάρτητη γυναικεία ομάδα. «Αν δεν είχα τον δικηγόρο θα είχα παραιτηθεί μέχρι τώρα, 100 τοις εκατό», μου είπε. «Η στάση των ανακριτών, οι χειρισμοί και η πίεση θα με είχαν κάνει εντελώς αβοήθητο».

Οι γυναίκες που αντιμετωπίζουν ενδοοικογενειακή βία χρειάζονται προστασία και υποστήριξη σε κάθε βήμα για να ξεφύγουν από την κακοποίηση, να αναζητήσουν δικαιοσύνη και να ξαναχτίσουν τη ζωή τους. Οι αρχές της Ρωσίας έχουν την ευθύνη να προστατεύουν τα δικαιώματα των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στη ζωή, της ελευθερίας από τη σκληρή και απάνθρωπη μεταχείριση και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τη λογοδοσία. Η Ρωσία θα μπορούσε να κάνει ένα κρίσιμο βήμα προς την εκπλήρωση αυτής της ευθύνης με την άμεση υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου νόμου κατά της ενδοοικογενειακής βίας που διασφαλίζει την απαραίτητη προστασία για τους επιζώντες και την ευθύνη για τους κακοποιούς τους.